

Yhteenveto

Palveluväylän viitearkkitehtuurin päivitys

Lausunnonantajan saate

Lausunnonantajia: 1

Yleiset kommentit palveluväylän viitearkkitehtuuriin ja sen dokumentteihin

Sosiaali- ja terveysministeriö
Kirjaamo

28.8.2015

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää kansallisen palveluväylän viitearkkitehtuuria yleisesti hyvänä ja tarpeellisena. Viitearkkitehtuuri kuvaa onnistuneesti ja ymmärrettävästi palveluväylän tiedonsiirtokanavana ja myös avaa sen roolia kansallisen palveluarkkitehtuurin osana ja suhteessa väylän varrelle suunniteltaviin palveluihin. Toisaalta erillisenä tiedonsiirtokanavan kuvauksena palveluväylän viitearkkitehtuuri ei tuo kovin suurta lisäarvoa vaan lukija jää odottamaan kuvausta niistä yhteisistä tai eri osapuolien palveluista, joita väylän kautta tulevaisuudessa voi hyödyntää. Dokumentista puuttuu lisäksi kuvaus siitä millä aikataululla väylä kehittyy tai on käytettävissä, mikä laskee merkittävästi arkkitehtuurin hyödynnettävyyttä.

Merkittävimmät arkkitehtuurin puutteet liittyvät palveluväylän rooliin muuna kuin teknisenä tiedonsiirtoväylänä. Raportissa todetaan "Kansallinen palveluväylä muodostaa ekosysteemin, joka voi sujuvasti ja nopeasti tuottaa yhteentoimivia kansalaisten, yritysten ja julkisen hallinnon lisäarvopalveluja"

Viitearkkitehtuurista ei kuitenkaan selviä, miten helppous tai kustannustehokkuus käytännössä realisoituvat palveluväylään liittyvälle organisaatiolle. Palveluväylä tarjoaa yhteentoimivuuden tukipalveluita (tunnistautuminen, roolit ja valtuutukset, palvelukatalogi), jotka tietysti tukevat integraatioiden tekemistä. Epäselväksi kuitenkin jää, miten viestinvälitys itsessään tätä prosessia tukee tai miten ekosysteemiajattelu sopii palveluarkkitehtuuriin? Tämähän edellyttäisi tietojen yhtenäisyyttä, jota käsitellään kohdassa 5.4, joka on kuitenkin koko dokumentin vaikeaselkoisin ja jättää avoimeksi miten palveluväylä tukee tietotason yhteentoimivuuden kehittämistä. Tätä osuutta arkkitehtuurissa olisi jatkossa syytä selkeyttää.

Keskeinen kysymys sosiaali- ja terveysministeriön näkökulmasta on miten jo toteutetut sosiaali- ja terveydenhuollon Kanta-palvelut ja niihin liittyvä tiedonvaihto palvelun tuottajien kanssa linkittyy kansalliseen palveluväylään. Viitearkkitehtuuri esittelee "vyöhykemallin", joka vaikuttaisi konseptuaalisella tasolla sopivalta lähtökohdalta. Vyöhykemalli on kuitenkin niin ylätasolla, että tarkempaa arviota asiasta on tässä vaiheessa mahdotonta antaa.

Kehitystarpeistaan huolimatta palveluväylän viitearkkitehtuuri on hyvä ja tarpeellinen ja tulee siten julkaista pikaisesti. Arkkitehtuuria tulee kuitenkin varautua kehittämään ja päivittämään sitä mukaan kun palveluväylä ja palveluarkkitehtuuri etenevät.

Palveluväylän viitearkkitehtuurin ja sen dokumenttien hyväksyntä *

- ☐ Hyväksytään ilman muutoksia
- ☐ Hyväksytään muutoksin (vaaditut muutokset on kuvattu tässä lausunnossa)
- ☐ Vastustetaan, perustelut

Sosiaali- ja terveysministeriö 28.8.2015
Kirjaamo

Hyväksytään muutoksin (vaaditut muutokset on kuvattu tässä lausunnossa)

Kommentit Palveluväylän viitearkkitehtuurin kuvaukseen

Lausunnonantajia: 1 ▼

Palveluväylän viitearkkitehtuurin kuvausdokumentti on ymmärrettävä

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

Sosiaali- ja terveysministeriö 28.8.2015
Kirjaamo

Kyllä

Oman organisaationi kannalta palveluväylän viitearkkitehtuuri

- ☐ on hyödyllinen
- ☐ on jonkin verran hyödyllinen
- ☐ ei ole hyödyllinen

Sosiaali- ja terveysministeriö 28.8.2015
Kirjaamo

on hyödyllinen

Palveluväylän viitearkkitehtuurissa esitetty vyöhykemalli on kuvattu ymmärrettävästi

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

Sosiaali- ja terveysministeriö 28.8.2015
Kirjaamo

Kyllä

Oman organisaationi kannalta esitetty vyöhykemalli

- on toteuttamiskelpoinen
- on vaikea toteuttaa, miksi?

Sosiaali- ja terveysministeriö 28.8.2015
Kirjaamo

on vaikea toteuttaa, miksi?

[Vyöhykemalli vaikuttaa hyvältä lähtökohdalta, mutta on kuitenkin niin ylätasolla että toteutettavuutta on mahdotonta arvioida]

Muita kommentteja ja huomioita vyöhykemalliin liittyen

Sosiaali- ja terveysministeriö 28.8.2015
Kirjaamo

Vyöhykemalli vaikuttaisi konseptuaalisella tasolla sopivalta lähtökohdalta olemassa oleville Kanta ratkaisuille. Vyöhykemalli on kuitenkin niin ylätasolla, että tarkempaa arviota asiasta on tässä vaiheessa mahdotonta antaa. Seuraavassa on listattu joitakin avoimia kysymyksiä

- Arkkitehtuurissa ei ole määritelty, mitkä vyöhykkeet ovat. Alkuperäisessä suunnittelutyössä puhuttiin myös Kanta-palvelusta yhtenä vyöhykkeenä. Kanta-liityntäpisteiden tai Kantaa hyödyntäminen lienee edelleen yksi vaihtoehto. Kanta- ja kanta-liityntäpisteet voivat toimia vyöhykemallissa liityntäpalveliminä. Kantaa voisi käyttää arkkitehtuurissa yhtenä esimerkkinä vyöhykkeestä.
- alkuperäistä suunnitelmaa tehtäessä vyöhykkeen ajatus oli hoitaa liityntä väylään kerralla. Kuvassa nyt on kumminkin yhdellä vyöhykkeellä monta liityntäpalvelinta - onko näin tarkoitus? (onko liityntäpalvelin sama kuin turvapalvelin)?
- yksityisiä toimijoita on sotessa 4000, kilpailuneutraaliteetti pitää katsoa palvelukohtaisesti
- väylä ja sen kautta saatavat palvelut on oltava mahdollisimman laajasti koko yhteiskunnan käytettävissä, ml. yritykset (sote-palveluiden tuottamisessa suuri rooli)

Kommentit ja huomiot kuvaus-dokumentin kappaleisiin 1 Johdanto, 2 Kokonaisarkkitehtuurimenetelmän hyödyntäminen ja 3 Periaatetason arkkitehtuurikuvaukset (sisältäen viittaukset tekstiin)

Sosiaali- ja terveysministeriö 28.8.2015
Kirjaamo

Sivun 5 kuva JHKA-kokonaisuus on hyvä ja auttaa hahmottamaan mihin kokonaisuuteen tämä liittyy. Substansipalvelut on kapeasti kuvattu ja lienevät lähinnä esimerkkejä?

Kommentit ja huomiot kuvaus-dokumentin kappaleeseen 4 Toiminta-arkkitehtuurin arkkitehtuurikuvaukset (sisältäen viittaukset tekstiin)

Sivun 23 prosessi on enemmän hallintamallia tai palveluväylän hallinnollista prosessia, kuin varsinaista prosessin kuvausta palveluväylän toiminnallisuudesta tietojen välittäjänä palveluiden välillä. Palveluväylän prosessit tulisi kuvata tästä varsinaisesta toiminnallisesta näkökulmasta.

Kommentit ja huomiot kuvaus-dokumentin kappaleeseen 5 Tietoarkkitehtuurin arkkitehtuurikuvaukset (sisältäen viittaukset tekstiin)

Raportissa todetaan, että "Kansallinen palveluväylä muodostaa ekosysteemin, joka voi sujuvasti ja nopeasti tuottaa yhteentoimivia kansalaisten, yritysten ja julkisen hallinnon lisäarvopalveluja" Viitearkkitehtuurista ei kuitenkaan selviä, miten helppous tai kustannustehokkuus käytännössä realisoituvat palveluväylään liittyvälle organisaatiolle. Palveluväylä tarjoaa yhteentoimivuuden tukipalveluita (tunnistautuminen, roolit ja valtuutukset, palvelukatalogi), jotka tietysti tukevat integraatioiden tekemistä. Epäselväksi kuitenkin jää, miten viestinvälitys itsessään tätä prosessia tukee tai miten ekosysteemiajattelu sopii palveluarkkitehtuuriin? Tämähän edellyttäisi tietojen yhtenäisyyttä, jota käsitellään kohdassa 5.4. sivulta 29 alkaen. Kohta 5.4 on kuitenkin koko dokumentin vaikeaselkoisin. Siinä todetaan että tietomallin määrittelee ja tuottaa palvelua tuottava osapuoli. Tämä vaikuttaa käytännön kannalta järkevältä. Samassa yhteydessä mainitaan myös koodistot ja sanastot. Viitearkkitehtuurissa jää kuitenkin auki kenen vastuulla on palvelukohtaisten tietomallien yhteensovittaminen, ristiriitojen ratkaiseminen ja yhteisten ratkaisujen kehittäminen. Kuuluuko palveluväylän jrajaukseen tietotason yhteentoimivuuden kehittäminen sanastojen ja koodistojen ja muiden metatietojen avulla? Ja mikäli ei kuulu vaan palveluväylä tarjoaa ainoastaan tiedonsiirtoväylän minkä tahansa tietosisällön kuljettamiseen tulisi tämä sanoa selkeästi ja viitata niihin mahdollisiin kansallisen palveluarkkitehtuurin muihin ratkaisuihin, jolla semanttinen yhteentoimivuus käsitellään.

Luvussa 5.2 alkaen sivulta 27 kerrotaan kuvattavan "palvelun tarjoamiseen ja hyödyntämiseen liittyvät liittyvät tiedot ja tietovarannot". Luku ja kuva "tietomallin keskeiset käsitteet" käsittelevät kuitenkin ainoastaan palveluväylän hallinnollisia tietoja. Tämä tulisi selkeyttää raportissa.

Kommentit ja huomiot kuvaus-dokumentin kappaleeseen 6 Tietojärjestelmäarkkitehtuurin kuvaukset (sisältäen viittaukset tekstiin)

Kommentit ja huomiot kuvaus-dokumentin kappaleeseen 7 Teknologia-arkkitehtuurin kuvaukset (sisältäen viittaukset tekstiin)

Kokonaisarkkitehtuuritaulukot ovat ymmärrettäviä

☒ Kyllä

☐ Ei

Sosiaali- ja terveysministeriö 28.8.2015
Kirjaamo

Kyllä

Kokonaisarkkitehtuuritaulukot ovat hyödyllisiä

☒ Kyllä

☐ Ei

Sosiaali- ja terveysministeriö 28.8.2015
Kirjaamo

Kyllä

Kommentit ja huomiot Kokonaisarkkitehtuuritaulukoihin sisältäen viittaukset taulukko kohtiin

Kommentit Viitearkkitehtuurin yhteenvedo-dokumenttiin (liite 2)

Lausunnonantajia: 1 ▼

Palveluväylän yhteenvedodokumentti on ymmärrettävä

☒ Kyllä

☐ Vastausvaihtoehto

Sosiaali- ja terveysministeriö 28.8.2015
Kirjaamo

Kyllä

Palveluväylän yhteenvedodokumentti on hyödyllinen

☒ Kyllä

☐ Vastausvaihtoehto

Sosiaali- ja terveysministeriö 28.8.2015
Kirjaamo

Kyllä

Kommentit ja huomiot Yhteenvedo-dokumenttiin (sisältäen viittaukset tekstiin)

Sosiaali- ja terveysministeriö 28.8.2015
Kirjaamo

Yhteenvedon teksti on varsin selittävää tai julistavaa. Herää kysymys olisiko vielä mahdollisuutta terävöittää ja rajata kuvaa siitä mikä palveluväylä on, mitä se tekee ja miten toimii.

Yhteenvedon kuvat eivät ole kovin korkeatasoisia tai havainnollisia. Varsinaisen arkkitehtuuriraportin kuviin on lähinnä lisätty kuvaelementtejä, jotka joiltakin osin vain tekevät kuvat levottomimmiksi.

Luku 3 käyttöönotosta on erinomainen lisä kokonaisuuteen ja vastaavaa käsittelyä jää kaipaamaan myös itse arkkitehtuuriraportissa

Kommentit Viitearkkitehtuurin yhteenvetokuvaan (Liite 3)

Lausunnonantajia: 1

Palveluväylän yhteenvetokuva on ymmärrettävä

☒ Kyllä

☐ Ei

Sosiaali- ja terveysministeriö
Kirjaamo

28.8.2015

Kyllä

Palveluväylän yhteenvetokuva on hyödyllinen

☒ Kyllä

☐ Vastausvaihtoehto

Sosiaali- ja terveysministeriö
Kirjaamo

28.8.2015

Kyllä

Kommentit ja huomiot Yhteenvetokuvaan (sisältäen viittaukset tekstiin)

Sosiaali- ja terveysministeriö
Kirjaamo

28.8.2015

Kansallisen palveluväylän perusrakenne kuvan tarkoitus ja anatama lisäarvo suhteessa pääkuvaan ei avaudu

